

Zagreb, 13. travnja 2022.

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske

g. Andrej Plenković

Vlada Republike Hrvatske

Trg svetog Marka 2

10 000 Zagreb

Hrvatska

OTVORENO PISMO CENTRA ZA MIROVNE STUDIJE:

Premijeru Plenkoviću, koliko “izdvojenih incidenata” čini sustavnu praksu?

Poštovani predsjedniče Vlade Republike Hrvatske, gospodine Plenkoviću,

Na Republiku Hrvatsku se zbog odnosa prema izbjeglicama već dugo ne gleda kao na humanu zemlju, a **danas je i jedna od zemalja članica Europske unije, Nizozemska, [odlučila obustaviti](#) vraćanja izbjeglica u Hrvatsku koja su se događala po Dublinskoj uredbi, zbog nezakonitih i nasilnih protjerivanja kojima bi izbjeglice mogle biti izložene.** To je još jedna velika sramota za zemlju koju predstavljate.

Nakon što je u studenom prošle godine donesena presuda Europskog suda za ljudska prava u slučaju M.H. protiv Hrvatske, tražili smo od Vas da smijenite glavnog ravnatelja policije Nikolu Milinu te načelnika Uprave za granicu policije i pomoćnika glavnog ravnatelja policije Zorana Ničena, kao i ministra unutarnjih poslova Davora Božinovića te državnu tajnicu Tereziju Gras. Prošlog smo tjedna, nakon vijesti o pravomoćnosti te presude, ponovili taj zahtjev.

No, Vi ste naš zahtjev ponovo odbacili, izjavivši da je ova presuda individualnog karaktera, da ona ne govori o bilo kakvom sistemskom problemu koji bi se odnosio na vlasti RH.

Podsjećamo Vas da je Europski sud utvrdio da je RH povrijedila Madinino pravo na život, da je nečovječno postupala prema djeci držeći ih u detenciji, da je cijelu obitelj protuzakonito lišila slobode, a dio obitelji kolektivno protjerala iz Hrvatske te im nakon svega toga onemogućavala pristup odvjetnici. Malena Madina Hussiny i njezina obitelj od najvišeg suda za ljudska prava time su priznati kao žrtve nezakonitog protjerivanja koje je za posljedicu imalo gubitak života šestogodišnje djevojčice prije četiri godine, 21. studenog 2017. godine.

Iz same je presude vidljivo kako tragična smrt šestogodišnje Madine i kršenja ljudskih prava njene obitelji nisu individualnog karaktera, jer pokazuju kako su različite razine unutar sustava bile uključene u povredu prava ove obitelji i u nastojanja da im se onemogući pristup pravdi. Naime, presuda je između ostalog utvrdila da učinkovite istrage o slučaju nisu bile provedene te da su na branitelje njihovih prava vršeni su pritisci. Također, valja podsjetiti da su se iskazi policajaca kroz istragu mijenjali, na jednak način kako se mijenjao i narativ vrha MUP-a u medijima o događajima te kobne noći. Nadalje, da su onemogućavanje kontakta s odvjetnicom i pokušaji njezina zastrašivanja bili usmjereni na to da se obitelj onemogući i obeshrabri od obraćanja Europskom sudu za ljudska prava. Više je institucija zakazalo u ovome slučaju, i zato je došlo do presude Europskog suda za ljudska prava.

Također, važno je spomenuti kako se protiv Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava vode još dva postupka zbog kolektivnog protjerivanja izbjeglica. Slučaj Y.K. protiv Hrvatske, kojeg smo pokrenuli u suradnji s odvjetnicom Bezbradica Jelavić, ima velike sličnosti sa slučajem obitelji malene Madine i pokazuje sustavnost u

postupanju. Kurdski aktivist je stavljen u detenciju, onemogućen mu je pristup sustavu azila, onemogućen mu je kontakt s njegovim odvjetnikom, a potom je nezakonito protjeran iz Republike Hrvatske.

Madinina smrt i ilegalno protjerivanje cijele njene obitelji zasigurno nisu izdvojen slučaj. Upravo jučer svjedočili smo medijskim napisima i dokazima o smještanju [izbjeglica u garaže](#), koje se prema dopisu MUP-a odvijaju posljednje dvije godine, a kojima se djecu i odrasle smješta u neadekvatne prostore. Posebice naglašavamo kako međunarodno pravo, pa i sama sudska praksa Europskog suda za ljudska prava definiraju kako djeca ne smiju provoditi vrijeme u ovakvim oblicima nezakonite detencije, neovisno o njihovom statusu. Upravo je zatvaranje djece jedna od okosnica slučaja obitelji Hussiny, za koji je ESLJP presudio kako je RH na taj način ponižavala.

U proteklih šest godina, brojna su izvješća organizacija civilnog društva, domaćih neovisnih institucija za zaštitu ljudskih prava, poput Ureda pučke pravobraniteljice, ali i međunarodnih institucija, poput Odbora za sprječavanje mučenja Vijeća Europe, Povjerenice Vijeća Europe za ljudska prava, UN-ovog posebnog izvjestitelja za ljudska prava migranata, novinarski tekstovi te snimke domaćih i stranih medija, kao i svjedočanstva izbjeglica, pa čak i policajaca, pokazali da se radi o sustavnoj, dugotrajnoj i raširenoj praksi. Drugim riječima, najteža kršenja ljudskih prava izbjeglica i drugih migranata u našoj su zemlji svakodnevna praksa, za koju još nitko nije odgovarao.

Dug je niz dokaza gdje su svjedočanstva žrtava ove trenutno najokrutnije nezakonite prakse potkrijepljena dokazima poput liječničkih nalaza, nalaza sudskih vještaka, fotografijama, videima, lokacijama mobilnih telefona. Svjedočanstava koja navode isti uzorak u nezakonitom postupanju, upravo onakav kakav smo svi vidjeli na snimkama istraživačkih novinara. Svjedočanstava žrtava koja su komplementarna sa svjedočanstvima policijskih službenika koji kazuju kako se radi o nezakonitim naredbama koje dolaze od vrha MUP-a.

Taj vrh MUP-a je nakon svakog slučaja batiranja i nezakonitog protjerivanja izbjeglica tvrdio da se radi o izdvojenom incidentu. Bilo je to i nakon snimke batiranja i guranja ljudi u rijeku, a Vi isto izjavljujete i u slučaju smrti malene Madine Hussiny i sustavnog maltretiranja njene obitelji. Premijeru Plenkoviću, koliko izdvojenih incidenata čini sustavnu praksu?

Na to Vam pitanje mogu odgovoriti brojna izvješća, svjedočanstva i istraživanja. Na primjer, Dansko vijeće za izbjeglice u Bosni i Hercegovini je u samo dvije godine zabilježilo više od 29 tisuća ilegalnih protjerivanja iz naše zemlje.

Znamo da ste o ovome svemu dobro informirani, no imamo potrebu podsjetiti vas i ponovo vam ponuditi na čitanje materijale koji nude niz dokaza o sustavnosti ove nezakonite i okrutne prakse koja na našim granicama muči i ubija:

- [Presuda Europskog suda za ljudska prava u slučaju M.H. i drugi protiv Hrvatske](#)
- Slučajevi koji se zbog nezakonitih protjerivanja trenutno protiv Hrvatske vode na ESLJP-u: [S.B. protiv Hrvatske](#); [Y.K. protiv Hrvatske](#)
- Crna knjiga pushbackova / Black Book of Pushbacks ([Prvi dio](#) i [Drugi dio](#)) Border Violence Monitoring mreže, sadrži više od 700 stranica svjedočanstava izbjeglica i drugih migranata koji su bili žrtve ilegalnih protjerivanja iz Hrvatske
- Izvještaji o nezakonitim protjerivanjima domaćih nevladinih organizacija:
 - [Prvi izvještaj Inicijative Dobrodošli, 2017](#)
 - [Drugi izvještaj Inicijative Dobrodošli, 2017](#)
 - [Treći izvještaj Inicijative Dobrodošli, 2017](#)
 - [Četvrti izvještaj Inicijative Dobrodošli, Centra za mirovne studije, Are You Syrious, No Name Kitchen, 2018](#)
 - [Peti izvještaj Inicijative Dobrodošli, Centra za mirovne studije, Are You Syrious, 2019](#)
 - [Šesti izvještaj Inicijative Dobrodošli, Centra za mirovne studije, Border Violence Monitoring Network, Društvo za psihološku pomoć - 2020 - o nezakonitim protjerivanjima djece i djece bez pratnje u Hrvatskoj](#)

- [Sedmi izvještaj Inicijative Dobrodošli i Centra za mirovne studije 2016 - o nasilnim i nezakonitim protjerivanjima](#)
- [Mjesečni izvještaji Danskog vijeća za izbjeglice u Bosni i Hercegovini za razdoblje: prosinac 2019. - veljača 2022.](#)
- [Izvještaj Odbora za sprječavanje mučenja Vijeća Europe](#) nakon posjeta Hrvatskoj
- [Pregled slučajeva](#) koji se vode pred domaćim institucijama
- Border Violence Monitoring mreža: [Analiza video snimke nezakonitog protjerivanja izbjeglica](#)
- Svjedočanstva policijskih službenika:
 - [Pritužba policijskih službenika Pučkoj pravobraniteljici](#)
 - [Prvi intervju u kojem hrvatski policajac tvrdi: šefovi nam naređuju da ilegalno protjerujemo migrante](#), Barbara Matejčić, 24.7.2019.
 - [ZASTRAŠUJUĆA DEVIJACIJA 'KORIDORA': 'Policija sve dogovara na Whatsappu, a poseban zadatak u hvatanju migranata imaju taksisti!'](#), Đurđica Klancir, 9.12.2019.
- Izvješća Pučke pravobraniteljice:
 - [Izvješće za 2017. godinu](#)
 - [Izvješće za 2018. godinu](#)
 - [Izvješće za 2019. godinu](#)
 - [Izvješće za 2020. godinu](#)
 - [Izvješće za 2021. godinu](#)
- [Izvješće Posebnog izvijestitelja UN-a za ljudska prava migranata iz 2020. Godine](#)
- [Priopćenje Posebnog izvijestitelja UN-a za ljudska prava migranata i Posebnog izvijestitelja UN-a o mučenju i drugom okrutnom, nehumanom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju iz 2020. godine](#)
- [Dopis Povjerenice Vijeća Europe za ljudska prava premijeru Plenkoviću iz 2018. godine](#)
- [Izvještaj Odbora za sprječavanje mučenja i nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja Vijeća Europe \(CPT\) o posjeti iz 2020. godine](#)
- Izbor iz niza izvještavanja domaćih i stranih novinara:
 - [Garaže za migrante](#), Zoran Peهار, N1, 12.4.2022.
 - [VIDEO Pogledajte šokantne videosnimke muškaraca s fantomkama koji mlate migrante, oglasila se i Europska komisija](#), Hina, 7.10.2021.
 - [Mještani u Karlovačkoj županiji skrivali Iranke s dvoje djece koja tvrdi da ih je policija 22 puta izbacila iz zemlje. Potraga donosi njihovu priču!](#), Danka Derifaj, RTL, 29.6.2021.
 - ['Četvorica migranata privedeni su kao svjedoci na sud u Karlovcu. A onda su predani policiji...'](#), Mario Pušić, Jutarnji list, 5.12.2020.
 - [Crosses on our heads to 'cure' Covid-19: refugees report abuse by Croatian police](#), Lorenzo Tondo, The Guardian, 28.5.2020.
 - [Garaže, podrumi, koridori](#), Ivana Perić, H-alter, 10.12.2019.
 - [Potresna priča planinara koji tvrdi kako je na Risnjaku vidio da policajci pendrecima mlate migrante i pucaju im iznad glava](#), Vedran Vrabec, Telegram, 19.6.2019.
 - ['They didn't give a damn': first footage of Croatian police 'brutality'](#), Lorenzo Tondo, The Guardian, 14.11.2018.
 - [Policija je pucala na kombi s ilegalnim migrantima. Ozlijeđeno je i dvoje djece, dečko prostrijeljen u glavu je na intenzivnoj](#), Telegram, 31.6.2018.

Prakse hrvatske policije opisane u ovim materijalima stavljaju Hrvatsku na neslavan popis zemalja u kojima se teško krše ljudska prava najranjivijih među nama. Nasilje je sustavno, a posljedice ostaju - prvenstveno izbjeglicama nad kojima se provodi, ali i policajcima koji ga provode, ali i svima nama, odnosno društvu u cjelini.

Stoga tražimo da smijenite ministra Božinovića, državnu tajnicu Gras, glavnog ravnatelja policije Milinu te načelnika Ničena. Vrijeme je da te funkcije preuzmu ljudi koji svoju dužnost mogu obavljati držeći se standarda ljudskih prava koja je RH obavezna poštivati.

S poštovanjem,
Centar za mirovne studije